

Begrundelse

Lenger (VS):

Formålet med at stille denne forespørgsel til statsministeren er, at vi gerne vil se på kriminaliteten på en anden måde end den sædvanlige. Vi vil forsøge at betragte kriminaliteten som en mangfoldighed af forskellige handlinger, som samfundet af forskellige grunde har besluttet at betragte som uønskede og derfor vil belægge med forskellige former for sanktioner, men også som handlinger, der hver især kan have sin egen årsag, og som ikke nødvendigvis har noget fælles træk. Af samme grund findes der heller ikke én enkelt smart løsning til bekæmpelse af kriminaliteten.

At begrænse kriminaliteten er faktisk uhyre vanskeligt, især hvis vi kun ser på de lette og de hurtige løsninger. Vi tror ikke på værdien af strengere straffe – af mange grunde. Én af dem er, at lovovertræderen kun sjældent tænker på straffen, når han begår sin lovovertrædelse. En anden er, at frihedsstraffen kan gøre mere skade end gavn, eller som justitsministeren sagde det på den kriminalpolitiske konference den 10. januar sidste år: frihedsstraffen har også negative virkninger for den indsatte og hans familie, og den negative virkning er i et flertal af sagerne måske endda større end resocialiseringen.

Vi tror heller ikke på de hurtige restriktioner, som man i den offentlige debat lige i en snæver vending kan komme i tanker om. Det er en uskik, at der er så mange våben i omløb i samfundet, og de skal selvfølgelig samles ind, men de, der virkelig planlægger en koldblodig forbrydelse, skal såmænd nok få fat på våben, hvis de virkelig vil.

Vi tror heller ikke på alkoholrestriktioner. Det er langt vigtigere at lære de unge at drikke på en fornuftig måde og at administrere deres branderter ordentligt, når de nu alligevel drikker. Det synlige resultat af restriktionspolitikken kan vi se f.eks. i havnebyer med færgeforbindelser til Sverige – jeg er selv vokset op i en af dem – hvor ganske unge mennesker ofte vakler sanseløse rundt eller ligger i rendestenen eller smadrer flasker, fordi de er blevet mødt med restriktioner i stedet for rådgivning om fornuftige alkoholvaner. Og sådan kunne jeg blive ved, men det skal jeg selvfølgelig ikke i en begrundelse for en forespørgsel.

I stedet vil jeg pege på, at der synes at være en klar sammenhæng mellem kriminalitet og lovovertræderens sociale situation. Hvis vi f.eks. går tilbage til den kriminalpolitiske konference endnu en gang, så refererede Else Holm fra Kriminalforsorgsforeningen bl.a. en undersøgelse af 209 betinget dømte personer og dermed altså personer, som kun havde begået lettere kriminalitet. Af disse 209 betinget dømte var ca. 140 arbejdsløse på domstidspunktet, og 70 af dem havde været det i et helt år. Kun 46 af dem havde normalt arbejde. De dømte boede generelt dårligt, havde en dårlig økonomi, var generelt ikke særligt privilegerede, og de var lette at friste, hvis de øjnede en mulighed for at tjene nogle nemme penge.

I de lukkede anstalter har langt hovedparten af fangerne deres baggrund i de to laveste socialgrupper, og der er desuden en tendens til, at de har et forløb bag sig med fjernelse fra hjemmet, anbringelse i institution, uregelmæssig skolegang, småkriminalitet, stofmisbrug eller dårlige sociale relationer.

Måske begår de ved et tilfælde en alvorlig handling, f.eks. hvis de overraskes i en lovovertrædelse, der ikke i sig selv var så alvorlig, og pludselig hænger de så i fængselsystemet; men mange gange har de været længe undervejs.

Der er efter vores mening en klar sammenhæng mellem folks generelle sociale situation i samfundet og så deres risiko for at ende i fængsel. Det er den sammenhæng, som vi meget gerne vil have belyst med forespørgslen, og det er derfor, vi har stillet den.

Besvarelse

Statsministeren (Poul Schlüter):

Forespørgslen i dag ligger jo på mange måder på linje med tanker, som også jeg havde lejlighed til at give udtryk for i min nytårstale. Meget kan vi se forskelligt på, det vil nok også vise sig under debatten, og der er plads til nuancerede holdninger og analyser, men vi er alle optaget af det problem, at kriminaliteten er høj i vort samfund, og det er ingen trøst, at det også er tilfældet i så mange andre lande. Vi er også alle optaget af, hvordan vi klogest og rigtigst kan udfolde bestræbelser, som betyder, at kriminaliteten vil være for nedadgående.